

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 23 maja 2019 r.

**w przedmiocie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania
cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UD 497)**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, opiniuje go pozytywnie jako co do zasady zgodnego z potrzebami praktyki oraz postulatami doktryny, choć wymagającego uzupełnienia o odpowiednie przepisy i samego uzasadnienia projektu (zwłaszcza w zakresie rozdziału 5 we wprowadzanym dziale IVg). Rada, dostrzegając potrzebę zmian przepisów objętych projektem, zgłasza poniższe uwagi.

Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa specyfika spraw z zakresu własności intelektualnej wskazanych w projektowanym art. 479⁸⁹ kpc powoduje, że trafne jest wprowadzenie przymusu adwokacko-radcowskiego na wzór analogicznego obowiązku zastępstwa stron przez profesjonalnych pełnomocników przed Sądem Najwyższym przewidzianego w art. 87¹ kpc. Jest to w pełni zrozumiałe ze względu na stopień skomplikowania spraw z zakresu własności intelektualnej.

Z tych względów wątpliwości Rady budzi możliwość odstępstwa od obowiązkowego zastępstwa przewidziana w projektowanym art. 87² § 2 kpc. Projektodawca proponuje bowiem, by sąd mógł, na wniosek lub z urzędu, zezwolić z obowiązkowego zastępstwa przez profesjonalnych pełnomocników „jeżeli szczególne okoliczności, w tym stopień zawłości sprawy, nie uzasadniają obowiązkowego zastępstwa”. Zwolnienie to miałyby nastąpić w każdym stanie sprawy, w tym w trakcie postępowania odwoławczego, co stanowi o konieczności negatywnego zaopiniowania tego przepisu, który spowodowałby trudności np. w zakresie kosztów zastępstwa procesowego w dotychczasowym postępowaniu, co nie został omówione w uzasadnieniu projektu. Zdaniem Rady projektodawca powinien zrezygnować z wprowadzania wyjątków od przymusu adwokacko-radcowskiego w omawianych kategoriach spraw.

Krajowa Rada Sądownictwa dostrzega potrzebę szczegółowego uregulowania

właściwości sądów okręgowych w zakresie spraw z zakresy własności intelektualnej, zwraca jednak uwagę na konkurencję projektowanych art. 479⁸⁹ i art. 479⁹⁰ § 2 kpc, których brzmienie pozostaje w sprzeczności z deklaracją zawartą w uzasadnieniu projektu tj. utworzenia czterech wydziałów – sądów własności intelektualnej. Projekt w obecnym brzmieniu wydaje się zakładać wyłączną właściwość Sądu Okręgowego w Warszawie w części tych spraw, co spowodowałoby przeciążenie tego Sądu. Ponadto sposób określenia katalogu spraw, w których ten Sąd miałby być wyłącznie właściwy, może stanowić źródło sporów kompetencyjnych. Krajowa Rada Sądownictwa zauważa także, że taki sposób uregulowania kwestii właściwości nie przyspieszy postępowania.

Projektowany art. 479⁹¹ kpc jest zdaniem Rady zbędnym powtórzeniem ogólnie przyjętej od ponad 50 lat zasady wykładni. Z podobnych względów krytycznej oceny wymaga projektowany art. 479⁹⁴ kpc.

Proponowana redakcja art. 479⁹³ kpc wymaga ponownej analizy – zdaniem Rady wystarczające byłoby odesłanie do środków przewidzianych przez art. 322 kpc, czy też zmiana właśnie tego przepisu, by objął on sprawy własności intelektualnej.

Projektowany art. 479⁹⁵ jest sprzeczny z § 23 ust. 3 Zasad Techniki Prawodawczej.

Krajowa Rada Sądownictwa zwraca uwagę na mogące budzić wątpliwości interpretacyjne przepisy wprowadzające nową instytucję procesową – zabezpieczenie środków dowodowych. Uzasadnienie projektu jest w tym zakresie zbyt lakoniczne, brak też np. odesłania do istniejącej w sądowym postępowaniu egzekucyjnym regulacji zawartej w art. 845 § 2 kpc dotyczącej zajęcia ruchomości (zob. projektowany art. 479⁹⁶ kpc).

Projektowane art. 479⁹⁸, 479¹⁰⁶ 479¹¹² kpc przewidujące „wykazanie” roszczenia będą, zdaniem Rady, wymagać wypracowania stosownej praktyki orzeczniczej i z pewnością wywołają znaczące rozbieżności interpretacyjne z racji tradycji polskiego systemu prawnego jeśli ustawa nie zdefiniuje tego pojęcia.

Krajowa Rada Sądownictwa stoi na stanowisku, że zasadnicza część projektu dotycząca zabezpieczenia środka dowodowego wymaga dopracowania m.in. ze względu na przyjęte abstrakcyjne założenia, w szczególności zakładając wykonywalność np. odebrania towarów/materiałów/narzędzi użytych do produkcji i przekazania ich do depozytu sądowego (por. art. 855 § 3 kpc i wydane na jego podstawie rozporządzenie)

Dla sprawności postępowania projektowany art. 479¹⁰⁸ i art. 479¹¹⁶ powinny zastrzegać zarówno termin jak i rygor niewniesienia odpowiedzi na zgłoszone żądanie/wezwanie.

Projektowany przepis w art. 479¹⁰⁹ § 3 kpc, dotyczący wykonania postanowienia

z § 1 tego przepisu, powinien zawierać zastrzeżenie „choćby nieprawomocne” lub „z chwilą jego wydania” – użycie obu tych sformułowań stanowi powtórzenie.